

Årsrapport 2017

Trafiknämnden

Rapport från
Stadsrevisionen
Nr 29, 2018
Dnr: 3.1.2-47/2018

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder och granskningspromemorior för bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, www.stockholm.se/revision. De kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Till
Trafiknämnden

Årsrapport 2017

Revisorerna i revisorsgrupp 2 har avslutat revisionen av trafiknämnden verksamhet under 2017.

Revisorerna har den 12 mars 2018 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till trafiknämnden för yttrande senast den 29 juni 2018.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 2.

Michael Santesson
Ordförande

Maria Lövgren
Sekreterare

Sammanfattning

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Sammantaget bedöms att trafiknämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det ekonomiska utfallet beträffande driftverksamheten ligger i nivå med budget och att det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål. Vad gäller investeringsverksamheten redovisar nämnden 329,7 mnkr lägre nettoutgifter än beslutad plan, motsvarande 24,4 procent, vilket är oacceptabelt.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten fortfarande behöver utvecklas även om nämnden har vidtagit ett antal åtgärder när det gäller det förebyggande arbetet kring oegentligheter och förtroendeskadligt beteende. Det gäller t.ex. riskanalysen, som bör omfatta kartläggning och värdering av risker för oegentligheter i nämndens samtliga delar i verksamheterna och dessutom ges en ökad transparens i förhållande till den interna kontrollplanen. Revisionskontoret konstaterar vidare att prognossäkerheten har varit bristfällig när det gäller investeringsverksamheten. Därtill har revisionskontorets granskning av nämndens direktupphandlingar identifierat väsentliga avvikelser i följsamhet till kraven i LOU och stadens riktlinjer. Med tanke på att upphandling är ett område med hög inneboende risk för oegentligheter, är det angeläget att nämnden stärker den interna kontrollen.

Övrig granskning under året har omfattat nämndens delegationsordning, diarieföringsrutiner, avstämningsrutiner för parkeringsintäkter och faktureringsrutiner för markupplåtelser. Utvecklingsområden har identifierats, bl.a. avseende kontroller för att säkerställa att alla upplåtelsetillstånd faktureras och att fakturor överensstämmer med beslut.

Bokslut och räkenskaper

Bokslut och räkenskaper bedöms i allt väsentligt vara rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Nämnden har endast delvis beaktat revisorernas rekommendationer i föregående års granskningar. Bland annat återstår det för nämnden att utveckla arbete med förbättrad uppföljning och åiterrapportering

samt förbättrad redovisning av risk- och konsekvensanalyser vid omprioritering av projekt beträffande underhåll av investeringar.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi.....	1
2.1 Ekonomiskt resultat.....	2
2.2 Verksamhetsmässigt resultat.....	4
3. Intern kontroll	5
4. Bokslut och räkenskaper	8
5. Uppföljning av tidigare års granskning	9

Bilagor

Bilaga 1 - Årets granskningar	10
Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer	14
Bilaga 3 – Bedömningskriterier	19

1. Årets granskning

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi
- Intern kontroll
- Bokslut och räkenskaper

Revisionen har utförts enligt kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt reglementet för stadsrevisionen och god revisions sed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömningen redovisas i *bilaga 3*.

I rapporten redovisas översiktligt resultatet av revisionsårets grundläggande och fördjupade granskningar. De granskningar som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i *bilaga 1*.

En uppföljning av hur nämnden har beaktat rekommendationer från tidigare års granskningar redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i *bilaga 2*.

De förtroendevalda revisorerna har träffat representanter för nämnden våren 2017 i samband med genomgång av 2016 års granskning och avstämning inför år 2017.

Granskningsledare har varit Erik Skoog vid revisionskontoret och Peter Alm vid PwC AB.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Sammantaget bedöms att trafiknämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det ekonomiska utfallet ligger i nivå med budget och att det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål. Vad gäller investeringsverksamheten redovisar nämnden 329,7 mnkr lägre nettoutgifter än beslutad plan, motsvarande 24,4 procent, vilket är oacceptabelt.

2.1 Ekonomiskt resultat

2.1.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2017:

Driftverksamhet (mnkr)	Budget 2017	Bokslut 2017			Budget- avvikelse 2016
		Utfall	Avvikelse		
Kostnader	1 585,6	1 585,7	-0,1	0%	53,3
Intäkter	1 362,5	1 516,0	153,5	11,3%	33,2
Verksamhetens nettokostnader	223,1	69,7	153,4	68,8%	86,5
Kapitalkostnader	473,0	468,3	4,7	1,0%	13,0
Driftbudgetens nettokostnader	696,1	538,0	158,1	22,7%	99,5
Justerat netto, efter resultat- överföringar	696,1	538,0	158,1	22,7%	99,5

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall avviker med +158,1 mnkr i förhållande till budgeten. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig i likhet med 2016. Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

Nämnden redovisar ökade intäkter på 153,5 mnkr jämfört med budget. Detta beror huvudsakligen på ökade intäkter inom parkeringsverksamheten på 71,7 mnkr och upplåtelseverksamheten på 45,4 mnkr. Enligt nämndens redovisning beror avvikelsen beträffande parkeringsverksamheten på att införandet av den nya planen för gatuparkeringen, som innebär bl.a. högre taxor, nya avgiftsbelagda områden och utökade debiteringstider, tidigarelades under 2017. När det gäller upplåtelseverksamheten beror avvikelsen huvudsakligen på att intäkterna för inhägnade byggetableringar har ökat mer än förväntat, vilket var särskilt påtagligt under andra halvåret för 2017.

Nämnden redovisar ett kostnadsresultat i paritet med budgeterade kostnader. De största avvikelserna finns inom vinterväghållning (38

mnkr), gator och trafikanordningar (-24,9 mnkr) och barmarksrenhållning (-14,3 mnkr). De lägre kostnaderna för vinterväghållningen beror på en mild vinter under 2017. Enligt nämndens redovisning beträffande barmarksrenhållning beror avvikelsen på ökade kostnader för renhållning och städning i samband med tillfälliga bosättningar. När det gäller gator och trafikanordningar beror avvikelsen till stor del ökade insatser på bl.a. gatuunderhållning.

2.1.2 Investeringsverksamhet

Investeringsverksamhet (mnkr)	Budget 2017	Bokslut 2017		Budgetavvikelse 2016
		Utfall	Avvikelse	
Utgifter	1 428,1	1 138,2	289,9	12,9
Inkomster	-77,0	-116,8	39,8	46,3
Nettoutgifter	1 351,1	1 021,4	329,7	59,1

Nämnden redovisar stora avvikelser avseende nettoinvesteringarna, 24,4 procent. Av tabellen framgår att nämndens utfall för investeringsverksamheten avviker med 329,7 mnkr i förhållande till budgeten. Vid jämförelse med 2016 har förskjutningar på utgifter på olika projekt ökat.

De största avvikelserna beror främst på senarelagda utgifter för projekt avseende tätskiktet vid Sergels Torg på 121,8, utbyggnad av pendlingsstråk för cyklar (cykelplanen) på 84,2 mnkr, parkprojektet Grönstruktur Grönare Stockholm på 41,4 mnkr och gångtunnel under Odengatan på 39,2 mnkr. Projektet beträffande tätskiktet vid Sergels Torg redovisar också tidigarelagda inkomster på 30,3 mnkr.

När det gäller projektet vid Sergels torg förklaras avvikelserna på utgifter gentemot plan av mindre kostnader för oförutsedda utgifter än planerat. Med tanke på projektets höga komplexitet hade nämnden budgeterat för olika typer av oförutsedda händelser. Avvikelsen på inkomster beror på att nämnden har erhållit tidigarelagd ersättning från landstinget för arbeten gällande spårvägsprojektet Spårväg city.

Beträffande projektet om utbyggnad av pendlingsstråk för cyklar beror avvikelserna på olika typer av förskjutningar inom olika delprojekt som t.ex. försenade upphandlingar, oförutsedda extraarbeten utifrån detaljprojektering, behov av samordning med Stockholm Vatten AB m.m.

Avvikelse för projektet Grönstruktur Grönare Stockholm beror på att arbeten inom de 14 delprojekten inte har kommit igång under

2017 som planerat. Flertalet av åtgärderna beräknas istället att genomföras under åren 2018-2019.

Projektet gångtunnel under Odengatan har försenats, i huvudsak beroende på utdragna förhandlingar med fastighetsägare.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett i huvudsak tillfredsställande sätt. Redovisningen i verksamhetsberättelsen avseende investeringsverksamheten kan dock utvecklas genom att i större utsträckning kommentera orsaker till förskjutningar i tid när det gäller de större avvikelserna.

2.2 Verksamhetsmässigt resultat

Nämndens resultat för 2017 bedöms i huvudsak vara förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Bedömningen grundas på en granskning av nämndens redovisning i verksamhetsberättelsen av i vilken utsträckning kommunfullmäktiges indikatorer och aktiviteter, de egna nämndmålen, nämndindikatorerna och nämndaktiviteterna har uppfyllts samt på övriga granskningar som har genomförts under året.

Nämndens verksamhetsberättelse ger i allt väsentligt en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga resultatet. Avrapporteringen är överskådlig, strukturerad och tydlig och ger rimliga förutsättningar att kunna bedöma måloppfyllelse. Nämnden har avrapporterat samtliga beslutade mål. För de uppdrag som har givits av fullmäktige har flertalet av dessa inte avrapporterats av nämnden i verksamhetsberättelsen.

I verksamhetsberättelsen bedömer nämnden att 18 av kommunfullmäktiges 20 mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Två av verksamhetsmålen redovisas som delvis uppfyllda enligt nämndens bedömning.

Ett av målen som inte uppfylls helt är *Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar*. Nämnden bedömer att tre av åtta indikatorer är uppfyllda. Fyra av årsmålen uppnås delvis, där hastighetsefterlevnad och andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor, har utfall nära årsmål. Ett mål uppnås inte, stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning, där redovisas ett utfall som är avsevärt under årsmålet och utfallet för 2016. Enligt redovisningen beror detta sannolikt på det extrema snöfallet i november 2016. Vid liknande stora snöfall tidigare år har utfallen varit sämre än årsmålen.

Även målet *Transporter i Stockholm är miljöanpassade* uppfylls delvis eftersom endast två av elva indikatorer uppnår årsmålen. Fyra av målen som delvis uppnås har ett utfall nära årsmål. Det gäller bl.a. genomsnittshastighet för stombusstrafiken och andel resande med kollektivtrafik. Fyra av målen uppnås inte, vilket gäller bl.a. vägtrafikarbeten och antal dygn över normvärdet för kväveoxid i luft, där redovisade utfall är långt över årsmål. Många av de åtgärder som krävs anges vara utanför nämndens rådighet som t.ex. förbud mot biltrafik.

Revisionskontorets granskning visar att det i huvudsak finns grunder för nämndens målbedömning.

Personalomsättningen på trafikkontoret har ökat från 4 procent för 2016 till 12 procent för 2017, vilket bedöms av nämnden till stor del bero på kompetensbrist på marknaden inom vissa områden. Detta leder till högre rörlighet för medarbetare med efterfrågad kompetens. På avdelningen infrastruktur (f.d. anläggning) har ett antal projektledare avslutat sina anställningar och många av kontorets investeringsprojekt drivs av projektledare på denna avdelning. Fler ersättningsrekryteringar har genomförts och en kompetensförsörjningsplan har tagits fram. Revisionen noterar beträffande medarbetarenkäten att mål om index för aktivt medskapande och psykosocial arbetsmiljö inte har uppnåtts, där index för aktivt medskapande avviker relativt mycket från årsmålet.

När det gäller index om bra arbetsgivare har årsmål uppnåtts liksom mål om sjukfrånvaro. Utfallet för sjukfrånvaron var 3,4 procent, vilket kan jämföras med årsmålet på 4,1 procent.

Revisionskontoret har genomfört en granskning av om nämnden genomför aktiviteter för trygghetsskapande åtgärder i närmiljön och för medborgarnas delaktighet i den lokala samhällsutvecklingen. Sammanfattningsvis bedöms nämnden genomföra ändamålsenliga aktiviteter bl.a. inom ramen för Grönare Stockholm och Levande Stockholm. Granskningen redovisas mer ingående i bilaga 1.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas om nämndens arbete med den interna kontrollen är aktiv och ändamålsenlig, d.v.s. förebygger, upptäcker och åtgärdar. Vidare om arbetet är strukturerat och integrerat i organisationen, i system och det löpande arbetet samt om nämnden utvärderar och följer upp det interna kontrollsystemet/-arbetet.

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten fortfarande behöver utvecklas även om nämnden har vidtagit ett antal åtgärder när det gäller det förebyggande arbetet kring oegentligheter och förtroendskadligt beteende. De iakttagelser som ligger till grund för denna bedömning redovisas nedan. Av redovisningen framgår att väsentliga brister har noterats vad gäller direktupphandlingar. Vidare bör nämndens arbete med prognoser för investeringsverksamheten förbättras och utvecklas. Nämndens arbete med riskanalyser kan utvecklas.

Revisionskontorets granskning visar att nämndens förutsättningar för en kontroll som är aktiv och ändamålsenlig kan förbättras. Arbetet med den interna kontrollen skulle kunna struktureras ytterligare och integreras mer i organisation, system och det löpande arbetet. Nämndens system för intern kontroll är aktuellt och upprättat i enlighet med Stockholms stads anvisningar. Nämnden har en årlig riskbedömning som dock inte fångar upp risker för oegentligheter i verksamhetens samtliga delar och hur de ska hanteras.

Utifrån riskbedömningen har en plan för intern kontroll upprättats. I årsrapporten för 2016 bedömde revisionskontoret att nämndens interna kontroll behövde stärkas vad gäller riskanalyser och förebyggande arbete gällande oegentligheter och förtroendskadligt beteende. Med anledning av detta har nämnden under 2017 vidtagit ett antal åtgärder. Bland annat har kontorets riktlinjer om representation, gåvor, uppvaktningar, mutor och jäv uppdaterats. Riktlinjerna har sedan informeras till samtliga anställda. Vid introduktionsutbildningen för nyanställda ingår numera utbildning om mutor och jäv. En skärpning av rutinerna för direktupphandling har också införts, där beställaren ska intyga att jäv inte föreligger. När det gäller planen för intern kontroll för 2018 har revisionskontoret noterat att planen innefattar kontrollmoment inom ett antal riskområden kring oegentligheter i syfte att motverka att detta förekommer. Planen baseras på resultatet från en sannolikhets- och konsekvensbedömning (värdering av oönskade händelser som ifylls i stadens storsystem, ILS), där förvaltningen har identifierat och värderat ett antal risker som berör oegentligheter och förtroendskadligt beteende samt tagit ställning till hur de ska hanteras. Enligt uppgift har samtliga oönskade händelser gällande oegentligheter och förtroendskadligt beteende tagits med i internkontrollplanen för 2018. Samtliga oönskade händelser har dock inte konkretiserats i internkontrollplanen.

Revisionskontoret anser därmed att kopplingen mellan värdering av önskade händelser och internkontrollplanen är tydlig.

Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet för att säkra att den fungerar på ett tryggt sätt genom att bl.a. följa upp internkontrollplanen. Uppföljning av internkontrollplanen för 2017 redovisas kortfattat i bilaga till verksamhetsberättelsen. Kontroller enligt den interna kontrollplanen har genomförts under året. Uppföljningen visar bl.a. att förvaltningens egenkontroller av entreprenörernas följsamhet till godkända trafikanordningsplaner bör förbättras. Åtgärder för att förbättra rutinerna redovisas i uppföljningen.

En del i nämndens interna kontroll är att säkerställa en ändamålsenlig styrning och kontroll av ekonomi och verksamhet. En granskning av nämndens verksamhetsplan för 2017 visar att nämndens egna mål ansluter till kommunfullmäktiges mål för den verksamhet som nämnden bedriver. Nämnden har för flertalet verksamhetsområden fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.

Ekonomi, verksamhet och kvalitet följs upp i samband med nämndens månads- och tertialrapporter. Uppföljning av verksamhet som uppdragits åt annan att utföra sker årligen.

Nämndens prognossäkerhet i årets tertialrapporter har varit bristfällig avseende investeringsverksamheten. Avvikelsen kring intäkter i driftbudgeten mellan den prognos som lämnades i tertialrapport 2 och utfallet vid bokslutet blev 5,4 procent (77,4 mkr). Avvikelsen förklaras huvudsakligen bero på ökade intäkter inom parkeringsverksamheten på 33,7 mkr och upplåtelseverksamheten. När det gäller nettoinvesteringarna blev avvikelsen 12,5 procent (145,6 mkr) mellan den prognos som lämnades i tertialrapport 2 och utfallet vid bokslutet. Detta beror på förskjutningar på utgifter inom olika projekt och då huvudsakligen för tätskiktsprojektet vid Sergels Torg och utbyggnad av pendlingsstråk för cyklar (cykelplanen). Utfallet för projektet vid Sergels Torg hade kunnat förutses i tertialrapport 2. Det är angeläget att nämnden utvecklar planering och styrning av investeringarnas genomförande.

Genomförd granskning av om nämndens delegationsordning är i överensstämmelse med kommunallagens bestämmelser visar att fördelning av ansvar och befogenheter i huvudsak är tydlig. Beslut som fattas med stöd av delegation anmäls inte i full utsträckning till nämnden. Vidare behöver uppföljning och kontroll av att beslut som

fattats med stöd av delegation från nämnden följer delegationsordningen.

Övriga granskningar som har genomförts av nämndens interna kontroll har omfattat direktupphandlingar, diarietingsrutiner, avstämningsrutiner för parkeringsintäkter och faktureringsrutiner för markupplåtelse.

Granskningen av direktupphandlingar har visat på brister i flera avseenden. Nämnden har direktupphandlat leverantörer utan konkurrens, i strid med lag och bestämmelser. Vidare finns brister i dokumentationen och i seriositetskontroll av anlitade leverantörer. Nämnden rekommenderas att säkerställa att direktupphandlingar genomförs i enlighet med LOU och stadens riktlinjer för direktupphandling vad gäller konkurrensutsättning, seriositetsprövning och dokumentation. Granskningarna och rekommendationerna redovisas mer ingående i bilaga 1.

4. Bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens bokslut är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade enligt kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på de övriga granskningar som genomförts under året.

Genomförd granskning av redovisning av anläggningstillgångar och om uppgifterna i redovisningen är aktuella, fullständiga och rättvisande visar att den interna kontrollen är tillräcklig men att det finns utvecklingsområden. Nämnden rekommenderas att utveckla faktureringsunderlagen så att t.ex. hänvisning till projekt, beställningsnummer och uppgifter för avstämning mot utfört arbete framgår. Vidare bör förvaltningen göra en dokumenterad bedömning av orsak till att matchning mellan befintlig anläggning och större investeringsprojekt inte har gjorts för varje enskilt projekt/anläggning.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret gör årligen en uppföljning och bedömning av hur nämnden har beaktat rekommendationerna, se *bilaga 2*.

Uppföljning visar att nämnden delvis har beaktat revisionens rekommendationer. De väsentligaste rekommendationerna som återstår att genomföra är bland annat att stärka kontrollen genom förbättrad uppföljning och återrapportering samt förbättrad redovisning av risk- och konsekvensanalyser vid omprioritering av projekt beträffande underhåll av investeringar.

Bilaga 1 - Årets granskningar

Granskningar under perioden april 2017- mars 2018

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Trygghet och delaktighet (nr 6, 2017)

Revisionskontoret har genomfört en granskning för att bedöma om staden genomför aktiviteter för trygghetsskapande åtgärder i närmiljön och för medborgarnas delaktighet i den lokala samhällsutvecklingen. Förutom kommunstyrelsen har trafiknämnden, socialnämnden, stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Kungsholmen och Spånga-Tensta samt AB Svenska Bostäder ingått i granskningen.

Granskningen visar att de granskade nämnderna och bolaget genomför aktiviteter för trygghetsskapande åtgärder i närmiljön, enligt fullmäktiges uppdrag. Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholms arbete har integrerats i stadens ordinarie styrprocess och ligger till grund för det lokala utvecklingsarbetet. Stadsdelsnämnderna har i enlighet med stadens riktlinje för lokalt utvecklingsarbete tagit fram lokala utvecklingsprogram och samverkan sker både med interna och externa aktörer. Trots de insatser som genomförs visar dock stadens trygghetsmätning på ökad upplevelse av otrygghet i bostadsområden, ökad rädsla för att utsättas för brott likväl som oro för att utsättas för våld och överfall i den offentliga miljön.

Revisionskontoret bedömer att det i huvudsak finns en tydlig ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen, nämnder och bolag för att staden genomför insatser inom områdena trygghetsskapande åtgärder och medborgarnas delaktighet. Sammanfattningsvis bedöms nämnden genomföra ändamålsenliga aktiviteter inom ovanstående områden. Bland annat har trafiknämnden, inom ramen för Grönare Stockholm, matchat stadsdelsnämndernas prioriteringar i de lokala utvecklingsprogrammen kring förvaltningen av parker och naturområden. Genom "Levande Stockholm" har trafiknämnden tillsammans med stadsdelsnämnder, fastighetsägare och näringsidkare bl.a. skapat sommargångar och pop-up parker runt om i staden.

Intern kontroll

Direktupphandlingar (nr 8, 2017)

Revisionskontoret har genomfört en granskning av om nämnden har en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att LOU och stadens riktlinjer för direktupphandling följs.(rapport nr 8, december 2017).

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att nämndens interna kontroll avseende direktupphandlingar inte är tillräcklig.

Granskningen visar att nämnden inte följer intentionerna i dessa styrdokument. Flertalet av de granskade direktupphandlingarna uppvisar brister. Nämnden följer varken kraven i LOU eller stadens riktlinjer på dokumentationsplikt av direktupphandlingar över 100 tkr. Nämnden har direktupphandlat 8 leverantörer utan konkurrens, varav två är över 100 tkr. Vidare visar granskningen att dokumentationen behöver förbättras och seriositetskontroll genomföras av anlidade leverantörerna. Även samordningen behöver förbättras för att säkerställa att gränsen för direktupphandling inte överskrids.

Revisionskontoret rekommenderar nämnden att säkerställa att direktupphandlingar genomförs i enlighet med LOU och stadens riktlinjer för direktupphandling vad gäller konkurrensutsättning, seriositetsprövning och dokumentation.

Nämndens delegationsordning

En granskning har genomförts av om nämndens delegationsordning är i överensstämmelse med kommunallagens bestämmelser.

Den sammanfattande bedömningen är att nämndens fördelning av ansvar och befogenheter i huvudsak är tydlig och i överensstämmelse med kommunallagens bestämmelser. Vidare bedömer revisionskontoret att beslut som fattas med stöd av delegation anmäls på ett inte helt tillräckligt sätt. Granskningen visar att det förekommer att delegationsbeslut inte anmäls till nämnden och i ett av fallen godkändes resan nästan fem månader efter avslutad tjänsteresa. Ur granskningen framgår också att det förekommer viss fördröjning från beslut till anmälan till nämnden. Det förekommer också ofullständiga beslutsunderlag avseende beslutsdatum och uppgift om destinationsort för aktuell resa. Det finns inte någon systematisk rutin för säkerställande av att alla beslut som fattas med stöd av delegation registreras. Det finns heller ingen systematisk rutin för att kontrollera att beslutsfattandet följer den beslutsordning som gäller enligt delegationsordningen.

Nämnden rekommenderas att genomföra uppföljning och kontroll av beslut fattade med stöd av delegation från nämnden. Former bör utvecklas för att säkerställa att alla beslut som fattas med stöd av delegation anmäls på ett tillfredsställande sätt.

Diarieföring

En granskning har genomförts av om nämndens hantering av allmänna handlingar är ändamålsenliga och tillgodoser de krav som framgår av Tryckfrihetsförordning (1949:105), Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) och Förvaltningslag (1986:223).

Den sammanfattande bedömningen är att nämndens hantering av allmänna handlingar i huvudsak är ändamålsenliga och tillgodoser de krav som framgår av gällande lagstiftning även om vissa avvikelser har noterats i granskningen.

Sedan revisionens granskning 2010 har nämnden utvecklat och förbättrat sina rutiner och tillämpningen av dessa. Nämnden bedöms ha tillräckliga rutiner för klagomåls- och synpunktshantering. Nämnden bedöms följa upp dess handläggningstider och dokumentation avseende kontakter med allmänheten utifrån deras klagomål och synpunkter på verksamheten. Granskningen visar att nämnden i huvudsak har besvarat allmänhetens klagomål och synpunkter och inom rimlig tid i enlighet med förvaltningslagen samt nämndens rutin för klagomåls- och synpunktshantering. Nämndens riktlinjer för diarieföring är dock inte uppdaterade då det i gällande riktlinjer hänvisas till ett diarieföringssystem som inte används längre.

Nämnden rekommenderas att riktlinjer för diarieföring bör uppdateras utifrån gällande diarieföringssystem.

Faktureringsrutiner för markupplåtelser

En granskning har genomförts i samband med tertialrapport 2 om nämndens interna kontroll avseende faktureringsrutinerna för markupplåtelser är tillräcklig samt om uppgifterna i redovisningen är aktuella, fullständiga och rättvisande.

Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen avseende faktureringsrutinerna för markupplåtelser bör förbättras.

Granskningen visar att det finns bristande tvåhandsprincip i faktureringsrutinen avseende markupplåtelser. Detta till följd av de behörigheter som tilldelats markupplåtare och fakturahandläggare, samt till följd av att fakturahandläggarna inte genomför kontroll av att registrerade uppgifter överensstämmer med beslut. Det har också noterats att kontrollmoment saknas för att säkerställa att samtliga markupplåtelsetillstånd som har inkommit från polisen registrerats och klarmarkerats för fakturering.

Förvaltningen rekommenderas att se över behörighetsstrukturen i Public 360 i syfte att stärka tvåhandsprincipen. Vidare rekommenderas förvaltningen att stärka den interna kontrollen avseende kontroller för att säkerställa att alla upplåtelsestillstånd faktureras och att fakturor överensstämmer med beslut.

Bokslut och räkenskaper

Anläggningstillgångar

En granskning har genomförts av om nämndens interna kontroll avseende redovisning av anläggningstillgångar är tillräcklig och om uppgifterna i redovisningen är aktuella, fullständiga och rättvisande.

Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i allt väsentligt är tillräcklig avseende redovisningen av investeringarna. Dock rekommenderas nämnden att utveckla faktureringsunderlagen så att t.ex. hänvisning till projekt, beställningsnummer och uppgifter för avstämning mot utfört arbete framgår. Vidare bör nämnden göra en dokumenterad bedömning av orsak till att matchning mellan befintlig anläggning och större investeringsprojekt inte har gjorts för varje enskilt projekt/anläggning.

Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer

ÅR – Årsrap- port P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
ÅR 2016	<i>Stadens ekonomisystem, Agresso</i> Upprätta rutin för uppföljning av loggar avseende ändringar i attestbehörighet.	X			Varje kvartal går ekonomienheten igenom rapporten ”Uppföljning av användare i Agresso”. Det genomförs även kontroll av att de behörigheter som leverantören har lagt in överensstämmer med insänd behörighetsblankett. Därtill gör serviceförvaltningen stickprovskontroller av att det finns attestkort för inlagda beslutsattester.	2017
ÅR 2016	<i>Felparkerings- och parkeringsintäkter</i> Se över behovet av förvaltningsspecifika rutiner.	X			Uppföljande granskning i samband med årsbokslutet visar att rutinen för felparkeringsintäkter har dokumenterats. Flödesschema för parkeringsautomater finns.	2017
ÅR 2016	<i>Felparkerings- och parkeringsintäkter</i> Stärka kontrollen avseende avstämning mellan backoffice och inbetalning för parkeringsautomaterna. Avstämning bör ske månatligen.	X			Uppföljande granskning i samband med årsbokslutet visar att förvaltningen har påbörjat månadsvisa avstämningar mellan backoffice och inbetalning avseende nya parkeringsautomater. Utbyte av de gamla parkeringsautomaterna pågår och blir klart till oktober 2018.	2017
ÅR 2016	<i>Utfärdande av parkeringsstillstånd</i> Tillse att ändringar i verksamhetssystemet inte kan göras utan att användare registreras samt att införa attest i systemet för parkeringstillstånd för rörelsehindrade.	X			Vid ändringar i verksamhetssystemet registreras numera vem som har gjort ändringar. Dessutom har användarnas möjligheter att göra ändringar i systemets begränsats. Attest tillämpas för parkeringstillstånd. Dock inte två i förening enligt tvåhandsprincipen då en sådan rutin påverkar handläggningstiden negativt, enligt förvaltningen. Istället genomför serviceförvaltningen systematiska efterkontroller av utfärdande tillstånd.	2017
ÅR 2016	<i>Underhåll av investeringar</i> Stärka kontrollen genom förbättrad uppföljning och återrapportering.		X		Innevarande program som gäller för 2013-2018 avslutades i förtid 2017. En slutredovisning av de reinvesteringar som har genomförts 2013-2017 kommer att presenteras för nämnden kring mars månad. Nytt reinvesteringsprogram går upp till nämnden för beslut under våren 2018. Programmet gäller för perioden 2018-2023. För varje år kommer ett arbetsprogram tas fram som ska beslutas av nämnden. Efter	2017

ÅR – Årsrap- port P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
					avslutat år ska en redovisning av programmets genomförande göras för nämnden.	
ÅR 2016	<i>Underhåll av investeringar</i> Förbättrad redovisning av risk- och konsekvensanalyser vid omprioritering av projekt.		X		Reinvesteringsprogrammet för åren 2013-2018 var objektbestämt, vilket försvarade möjligheten till samordning och anpassning till staden. Efter gjorda omprioriteringar tappade programmet till viss del aktualitet. För de omprioriteringar som gjordes fanns inte alltid dokumenterade risk- och konsekvensanalyser. Beträffande reinvesteringsprogrammet för perioden 2018-2023, som ska upp till nämnden för beslut under våren 2018, är Vision 2014 vägledande för behovsprioritering och åtgärdsprogrammets genomförande. Programmet kommer att vara områdesindelad till skillnad mot tidigare och det kommer även att avsättas en ospecificerad summa för oförutsedda förändringar. Detta innebär att det inte behöver göras omprioriteringar i samma utsträckning som tidigare, vilket i sin tur minskar behovet av att genomföra risk- och konsekvensanalyser.	2017
ÅR 2016	<i>Anläggningsstillgångar</i> Rutin bör utformas och dokumenteras för nämndens hantering av matchning mot befintlig anläggning när en ersättningsinvestering sker.	X			Rutinen för matchning följer fullt ut de anvisningar stadsledningskontoret har utfärdat.	2017
ÅR 2016	<i>Risikanalyser och intern kontroll</i> Riskanalysen bör i större utsträckning inkludera risken för oegentligheter och förtroendeskadligt beteende. Det förebyggande arbetet behöver stärkas, bl.a. avseende risk för jävsförhållanden och olämpliga bisysslor i verksamheten.		X		När det gäller planen för intern kontroll för 2018 har revisionskontoret noterat att planen innefattar kontrollmoment inom ett antal riskområden kring oegentligheter i syfte att motverka att detta förekommer. Planen baseras på resultatet från en sannolikhets- och konsekvensbedömning (värdering av oönskade händelser som ifylls i stadens styrsystem, ILS), där förvaltningen har identifierat och värderat ett antal risker som berör oegentligheter och förtroendeskadligt beteende samt tagit ställning till hur de ska hanteras. Enligt uppgift har samtliga oönskade händelser gällande oegentligheter och förtroendeskadligt beteende tagits med i internkontrollplanen för 2018. Samtliga oönskade händelser har dock inte konkretiserats i internkontrollplanen. Revisionskontoret anser därmed att	2017

ÅR – Årsrap- port P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
					<p>kopplingen mellan värdering av oönskade händelser och internkontrollplanen är otydlig.</p> <p>Kontorets riktlinjer om representation, gåvor, upp- vaktningar, mutor och jäv har uppdaterats. Riktlin- jerna antogs av förvaltningsledningen i november 2017 och regelverket informeras till de anställda. Vid introduktionsutbildningen för nyanställda tas mutor och jäv upp. Inom ramen för IK-planen granskas kva- liteten på leverantörsfakturorna i form av fullständiga fakturaunderlag. En skärpning av rutinerna för direkt- upphandling infördes under våren 2017. Där ska be- ställaren intyga att jäv inte föreligger. När det gäller bisysslor har det skett en förändring fr o m 2017 i de allmänna bestämmelserna (AB), den överenskom- melse Sveriges kommuner och landsting har träffat med de fackliga parterna. Tidigare kunde arbetsgivare begära från arbetstagare in uppgift om bisyssla men detta kan inte genomföras längre. Nu gäller att arbets- tagare är skyldig att anmäla om eventuell bisyssla. Ar- betsgivaren ska istället medvetandegöra arbetstagaren om skyldigheten att anmäla bisysslan. Detta är gjort i riktlinjerna om representation, gåvor, uppvaktningar, mutor och jäv, där det finns en länk som pekar mot intranätssidan om bisysslor.</p>	
P8/2017	<i>Direktupphandlingar</i> Säkerställa att direktupp- handlingar genomförs i en- lighet med LOU och stadens riktlinjer för direktupphand- ling vad gäller konkurrens- utsättning, seriositetspröv- ning och dokumentation.					2018
ÅR 2017	<i>Delegationsordning</i> Nämnden bör genomföra uppföljning och kontroll av beslut fattade med stöd av delegation från nämnden.					2018

ÅR – Årsrap- port P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
ÅR 2017	<i>Delegationsordning</i> Nämnden bör utveckla for- mer för att säkerställa att alla beslut som fattas med stöd av delegation anmäls på ett tillfredsställande sätt.					2018
ÅR 2017	<i>Faktureringsrutiner</i> <i>markupplåtelser</i> Förvaltningen bör se över behörighetsstrukturen i Pub- lic 360 i syfte att stärka två- handsprincipen.					2018
ÅR 2017	<i>Faktureringsrutiner</i> <i>markupplåtelser</i> Förvaltningen bör stärka den interna kontrollen avse- ende kontroller för att säker- ställa att alla upplåtelsetill- stånd faktureras och att fak- turator överensstämmer med beslut.					2018
ÅR 2017	<i>Anläggningstillgångar</i> Förvaltningen bör utveckla faktureringsunderlagen så att t.ex. hänvisning till pro- jekt, beställningsnummer och uppgifter för avstäm- ning mot utfört arbete fram- går.					2018
ÅR 2017	<i>Anläggningstillgångar</i> Förvaltningen bör göra en dokumenterad bedömning av orsak till att matching mellan befintlig anläggning och större investeringspro- jekt inte har gjorts för varje enskilt projekt/anläggning.					2018

ÅR – Årsrap- port P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
ÅR 2017	<i>Diariet</i> Nämnden bör uppdatera riktlinjerna för diariet.					2018

Bilaga 3 – Bedömningskriterier

Revisionskontorets bedömningskriterier

För avsnitten Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi och Intern kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i> –	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/ Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte tillfredsställande/ Inte tillräcklig</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnittet Bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

Rättvisande, Inte helt rättvisande eller *Inte rättvisande*

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

- Nämndens resultat är förenligt med fullmäktiges mål, beslut, och riktlinjer.
- Nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Nämnden har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

- Nämnden genomför årligen en riskanalys som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås.
- Nämndens organisation har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter som bidrar till att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämnden har ett fungerande informations- och kommunikationssystem för styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
- Nämnden har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet för att säkra att den fungerar på ett betryggande sätt.

Bokslut och räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade enligt kommunala redovisningslag och god redovisningssed.